

प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजना या केंद्रीय योजनेंतर्गत सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरिता मंजूर करणेत आलेल्या ग्राम विकास आराखड्यांना निधी वितरीत करण्याबाबत.....
(चंद्रपुर जिल्हा)

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय : क्रमांक आअग्रा २०२३/प्र.क्र.६८/का.१९
मादम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०५ जुलै, २०२३.

वाचा :-

१. केंद्र सरकार जनजातीय कार्य मंत्रालय चे अ.शा. पत्र क्र. १७०११/०१/२०२०/SCA, दिनांक १७ मार्च २०२२.
२. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र. ९२/का. १९ दिनांक १३/०७/२०२२.
३. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे पत्र क्र.विकेस २०२२/प्र.क्र.५(ब)/का.८(५)/६२३३, दिनांक २८/१०/२०२२
४. आदिवासी विकास विभाग, शासन पत्र क्रमांक- संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र. ९२/का. १९ दिनांक ०२/०२/२०२२.
५. जनजाती कार्य मंत्रालयाचे पत्र क्रमांक ११०१५/०१(२४)/२०२१- SCA, दिनांक २४ मे २०२३
६. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-आविर्वि२०२२/प्र.क्र.१४६/का.-१९ दिनांक , २१ फेब्रुवारी २०२३, दिनांक ३ मार्च २०२३

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्या असलेल्या गावांचा आदर्श गाव संकल्पनेवर आधारित एकात्मिक आर्थिक व सामाजिक विकास करण्यासाठी आदि आदर्श ग्राम विकास ही योजना सुरू करण्याचा निर्णय घेऊन संदर्भ १ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनाने मार्गदर्शक सुचना निर्गमित केल्या आहेत. योजनेच्या अंमलबजावणी करिता राज्यस्तरावरील आस्थापनांमध्ये स्पष्टता राहण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र सरकारच्या सुचनांच्या आधारे मार्गदर्शक सुचनांचा शासन निर्णय संदर्भ २ अन्वये निर्गमित केला आहे. सदर योजना सन २०२१-२२ ते २०२५-२६ या कालवधीकरिता राबविणेत येणार आहे. या करिता केंद्र शासनाने ३६०५ गावे निवडली असून दरवर्षी एक पंचमअंश गावांना अंदाजे रु. २०.३८ लक्ष इतका निधी प्रति गाव एकवेळ उपलब्ध करून देणेत येणार आहे.

२. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी सदर योजनेकरिता संदर्भ ३ येथील पत्रान्वये अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपुर यांच्या कार्यक्षेत्राकरिता राज्य शासनास प्रस्ताव सादर केले होते. सदर प्रस्ताव मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय समितीच्या मान्यतेने संदर्भ ४ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनास सादर केले होते.

३. प्रकरणी जनजाती कार्य मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या प्रकल्प मुल्यमापन समितीची ऑनलाईन बैठक दिनांक १४ मार्च २०२३ रोजी पार पडली. सदर बैठकीचे इतिवृत्त जनजाती कार्य मंत्रालयाने संदर्भ ५ येथील पत्रान्वये निर्गमित केले असून, त्यान्वये राज्य शासनाने प्रस्तावित केलेल्या गावांपैकी १५४२ गावांचे ग्राम विकास आराखडे मंजूर केल्याचे कळविले आहे.

४. सदर योजनेतर्गत केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी संदर्भ ६ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत करणेत आला आहे. आता, ग्रामविकास आराखड्यातील कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन प्रत्यक्ष प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्राप्त निधीच्या प्रमाणात रु. २४७.७७ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन आहे.

शासन निर्णय -

प्रधान मंत्री आदि आदर्श ग्राम योजना या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ करिता केंद्र शासनाने चंद्रपुर जिल्ह्यातील मंजूर केलेल्या ग्राम विकास आराखड्यांकरिता पुढीलप्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अपर आयुक्त	जिल्हा	प्रकल्प अधिकारी	केंद्र शासनाकडून मंजूरी मिळालेल्या गावांची संख्या	ग्राम विकास आराखड्याच्या अंमलबजावणीकरिता आवश्यक निधी रु. लक्ष	आता वितरीत करणेत येणारा निधी रु. लक्ष
०१	नागपुर	चंद्रपूर	चंद्रपूर	१५	३४१.९०	१५०.३४
			चिमूर	११	२२१.५९	९७.४४
		चंद्रपूर जिल्हा एकूण		२६	५६३.४९	२४७.७७

२. केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या ग्राम विकास आराखड्यांकरिता कामनिहाय वितरीत करण्यात येणा-या निधीचे विवरण सोबत जोडलेल्या परिशिष्टामध्ये नमुद करण्यात आले आहे.

३. सदर निधी खालील अटीच्या अधिन राहून वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी

१. मंजूर गावांच्या ग्रामविकास आराखड्याला केंद्र शासनाकडून रु. २०.३८ लक्ष इतका निधी एकवेळ मंजूर झाला आहे. यांतर्गत केंद्र शासनाकडून पुनः निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही.यामुळे -

१. ज्या गावांच्या ग्रामविकास आराखड्यातील कामांची रक्कम रु. २०.३८ लक्ष पेक्षा कमी असेल अशा ग्रामविकास आराखड्यातील कामांकरिता प्रत्यक्ष प्रस्तावित रक्कमेइतकाच निधी उपलब्ध करून दिला जाईल. सबब, मंजूर कामे मंजूर निधीच्या मर्यादेतच करण्यात यावीत.
  २. ज्या गावांच्या ग्रामविकास आराखड्यातील कामांची रक्कम रु. २०.३८ लक्ष पेक्षा जास्त असली तरीही अशा ग्रामविकास आराखड्यातील कामांकरिता रु. २०.३८ लक्ष इतकाच निधी उपलब्ध करून दिला जाईल. याकरिता अधिकचा निधी कोणत्याही परिस्थितीत राज्य / केंद्र शासनाकडून उपलब्ध करून दिला जाणार नाही. सदर निधी अन्य योजनेतून अभिसरणाच्या (कन्व्हर्जन्स) माध्यमातून उपलब्ध करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेची असेल. याबाबतचे कोणतेही दायित्व केंद्र/ राज्य शासनाकडून स्विकारण्यात येणार नाही.
- II. ज्या कामासाठी अनुदान मंजूर झाले आहे, त्याच कामावर खर्च करणे बंधनकारक राहील. सदर मंजूर कामे शासनाने वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या सुचनांनुसार करण्यात यावीत.
  - III. या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या सर्व कामांसाठी तांत्रिक मंजूरी, निविदा काढणे/स्वीकारणे, कार्यारंभ आदेश देणे इत्यादी बाबतची कार्यवाही सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून करून घेण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांची राहील. तसेच सदरील कामे मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेतच पूर्ण होतील याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच विहित कालावधीतच संबंधित कामे पूर्णत्वास आणावीत.
  - IV. सदरील कामे हाती घेण्यापूर्वी संबंधित क्षेत्रात जिल्हा परिषद, पंचायत समिती व ग्रामपंचायतीच्या सार्वत्रिक निवडणूकांसाठी आचारसंहिता अंमलात नाही याबाबत प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांनी खात्री करावी. तसेच कामांची व्दिरुक्ती होणार नाही, कामे दर्जेदार व चांगल्या प्रतीचे असल्याबाबत प्रकल्प अधिकारी, यांनी खात्री करून कोणत्याही प्रकारची अनियमितता होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.
  - V. सदर काम पूर्ण झाल्यावर त्याठिकाणी “प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजनेतर्गत प्राप्त निधीतून पूर्ण करण्यात आले आहे.” असा फलक लावण्यात यावा.
  - VI. सदर योजनेतर्गत घेतलेल्या कामांची गाव निहाय, कामनिहाय व मंजूर निधीची माहितीची नोंद प्रकल्प कार्यालयाने स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवावी.
  - VII. सदरहू कामांचे प्रस्ताव तयार करताना कामाचे समर्थन, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या परिपत्रकातील/पत्रातील सूचनांचे अनुपालन या सर्व बाबींचा क्षेत्रिय पातळीवर विचार करण्यात आलेला आहे व प्रस्तावाची क्षेत्रिय पातळीवर सर्व तांत्रिक

दृष्टीकोनातून छाननी करण्यात आलेली आहे, या सर्व बाबींची कार्यारंभ आदेश देण्यापूर्वी पुन्हा एकदा प्रकल्प स्तरावर खातरजमा करून घेण्यात यावी.

VIII. सदर कामास वन विभागाच्या तसेच अन्य प्राधिकरणांच्या मान्यतेची आवश्यकता असल्यास संबंधित प्राधिकरणाची परवानगी घेण्याची जबाबदारी तांत्रिक मान्यता देणाऱ्या अधिकाऱ्यांची असेल.

IX. प्रशासकीय मान्यतेतील काम अन्य कोणत्याही योजनेत/कार्यक्रमात समाविष्ट नाही, याची खातरजमा तांत्रिक मान्यता प्रदान करण्यापूर्वी करण्यात यावी.

४. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजनेकरिता सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ करिता संदर्भ ६ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत करणेत आलेल्या निधीमधून संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांना SNA खात्याच्या अनुषंगाने केंद्र व राज्य सरकारने आजवर दिलेल्या सुचनांचे अनुपालन करून निधी उपलब्ध करून द्यावा. सदर निधी खर्च झालेनंतर कामांच्या प्रगतीनुसार शासनाकडे पुढील निधीची मागणी प्राप्त झाल्यानंतर पुढील हप्ता वितरीत करणेत येईल.

५. अंमलबजावणी यंत्रणा व नियंत्रक अधिकारी यांनी सदर कामे विहित मुदतीत पूर्ण करून त्याची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विहित नमुन्यात सादर करावीत.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७०५१५०९०९७२२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. वि. वाजे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
४. मा. अध्यक्ष व मा. उपाध्यक्ष, विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
५. मा. सभापती व मा. उपसभापती, विधान सभा, विधान भवन, मुंबई.
६. मा. मंत्री, आदिवासी विकास विभाग, यांचे खाजगी सचिव.
७. अपर मुख्य सचिव, आदिवासी विकास विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.-
९. सर्व उप सचिव, अवर सचिव व कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१०. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपुर.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर.
१२. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चंद्रपूर, चिमूर
१३. निवड नस्ती (का-९), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

Annexure
VILLAGE DEVELOPMENT PLAN (VDP) PRADHAN MANTRI AADI ADARSH GRAM YOJANA (PMAAGY)
Chandrapur District

Sr. No.	Name of Project	Block	Village	Name details of works / activities identified	Estimated Cost of Work (Rs. in Lakh)	Amt. To be Released (Rs. in Lakh)
1	Chandrapur	Jiwati	Antapur	Construction of Anganwadi Center at Mauja Antapur	15.00	6.60
				Construction of CC road from Hanuman temple to Limbaji Torakad's house	15.00	6.60
Total				2	30.00	13.19
2	Chandrapur	Jiwati	Bhoksapur	Wall compound for Z.P. School Mauja Bhoksapur	3.00	1.32
				Construction of urinals for boys and girls Z.P. school Bhoksapur.	1.00	0.44
				Construction of toilet for boys and girls of Z.P. school Bhoksapur.	1.00	0.44
				Installation of RO filter in front of Z.P. School Mauja Bhoksapur.	5.00	2.20
				Installation of Solar lights in the school premises and Near Anibai Mutta Atram's house at Mauja Bhoksapur	2.40	1.06
Total				5	12.40	5.45
3	Chandrapur	Jiwati	Lambori	PCC protection wall at Nadi fork at Z.P.School Lambori	15.00	6.60
				Applying clean and cold water filter to Z.P. School. 3 no	2.50	1.10
				CC Road from House of Hanu Kodape to Bhim Dev Mandir	3.00	1.32
Total				3	20.50	9.01
4	Chandrapur	Korpana	Yergavhan	Construction of protection wall for Z.P.school Yergavhan	15.00	6.60
				Installation of solar plant in Z. P. school	7.00	3.08
Total				2	22.00	9.67
5	Chandrapur	Korpana	Borgaon Khurd	To manage water collection for Z.P. School	4.00	1.76
				Construction of 2 toilets and 2 toilets for boys and girls in district school.	5.00	2.20
				Construction of protection wall on village side drain	15.00	6.60
Total				3	24.00	10.55
6	Chandrapur	Korpana	Dhanoli	Solar Installation of faucet scheme (double tap scheme)	25.00	10.99
Total				1	25.00	10.99
7	Chandrapur	Chandrapur	Vaigaon Mokasa	Construction of Wall Compound for Zilla Parishad School.	5.00	2.20
				Construction of toilet and sanitation house for boys and girls in Z.P. School	5.00	2.20
				Public Library Building Construction	15.00	6.60
Total				3	25.00	10.99
8	Chandrapur	Gondpipri	Dhanapur	Construction of wall compound and construction of store room for Anganwadi No. 1 in Mauza Dhanapur	12.00	5.28
				Construction of Culverts & Drain from House of Mahadev Alam to Kavadu Alam at Mauja Dhanapur.	15.00	6.60
Total				2	27.00	11.87
9	Chandrapur	Pombhurna	KEMARA	Construction of drain from house of Devrao Gedam to Kondwada	2.00	0.88
				Construction of drains on both sides from house of Umaji Shedmake to Shamrao Alam house	6.00	2.64
				Construction of drains on both sides from house of Kisan Alam to the lake	5.00	2.20

				Construction CC Road from house of Santosh Veladi to Exit Way	3.00	1.32
				Construction CC Road from house of Satyapal Kumbhare to Exit Way	7.00	3.08
Total				5	23.00	10.11
10	Chandrapur	Rajura	Nokari Khurd	Drinking Water - Installation of SolarPump and Pipe Line from house of Dadaji Parchake to Bhimrao Pusam's	10.00	4.40
				Construction of cement road from house of Asif Kodape to Soma Gautre's house	12.00	5.28
Total				2	22.00	9.67
11	Chandrapur	Rajura	Yergavan	Compound Wall at Anganwadi Center No. 01 Yergvan	4.00	1.76
				Installing RO for Z.P. School Yergavhan	2.00	0.88
				Construction C. C. Road 200 mtr from Z.P. School to Vinod Parchake's House	15.00	6.60
Total				3	21.00	9.23
12	Chandrapur	Sindewahi	Mohadi Nale	Construction of closed drain from house of Bhakdas Dandekar to Bhaskar Waghmare's 200 m.	10.00	4.40
				Construction of enclosed drain 200 m on both sides from house of Prahlad Nannaware to Anganwadi .	12.50	5.50
Total				2	22.50	9.89
13	Chandrapur	Mul	Janala	Construction of 2 Toilets and 2 Urinals for Zilla Parishad school.	5.00	2.20
				Installation of Water Purification System in Zilla Parishad school.	2.00	0.88
				Construction of CC road from Main road to Hanuman Temple	10.50	4.62
				Installation of hand pump-2	5.00	2.20
Total				4	22.50	9.89
14	Chandrapur	Sindewahi	Virva	Construction of CD works near the farm of Krushna Khobragade and Prakash Wakade at Mauja Virva.	3.00	1.32
				Construction of Kitchen Building at Z.P. Primary School Virva.	5.00	2.20
				Construction of Urinals at Mauza Virva.	2.00	0.88
				Construction of Tribal Gathering Hall.	10.00	4.40
Total				4	20.00	8.79
15	Chandrapur	Ballarpur	Gilbili	Construction of Open Drain in Village 1000m	25.00	10.99
Total				1	25.00	10.99
PO Chandrapur Total				42	341.90	150.34
1	Chimur	Chimur	Wagheda	Construction of Hand pump for Anganwadi No.2	1.50	0.66
				Providing water purification centre for Wagheda	10.00	4.40
				Construction of closed drainage from Vishwanath Jillewar to Dyaneshwar Chandhari house	8.00	3.52
				Installation of Solar panels for Anganwadi No 1,2,3	0.60	0.26
Total				4	20.10	8.84
2	Chimur	Chimur	Gondeda	Installation of borewell with motar and water tank for Grampanchayat building	2.37	1.04
				Construction of Z.P School wall compound and Solar Electrification of Z.P School	8.00	3.52
				Construction of Cement Road from Keshav Tekam house to Tar bodi	10.00	4.40
Total				3	20.37	8.96
3	Chimur	Chimur	Metepar	Construction of Cement concrete Road from house of Maroti Randhaye to house of Dowlat Nannaware (60 m)	10.00	4.40
				Construction of Kitchen shed for Anganwadi No.2	3.00	1.32

				Providing tap water Set up for Z.P. School	2.00	0.88
				Providing New electricity pole from Sahadew Shrirame to Suresh wagh house	5.00	2.20
Total				4	20.00	8.79
4	Chimur	Chimur	Mhasali	Construction of Cement concrete Road from house of Bhaskar Chaudhary to house of Sanjay Sonwane 200 miter	10.00	4.40
				Solar Electrification of Z.P School	10.00	4.40
Total				2	20.00	8.79
5	Chimur	Bramhapuri	Chichakheda	Electrification ZP School	5.00	2.20
				Converting all open drainage of village to closed drainage 1500 miter	15.00	6.60
Total				2	20.00	8.79
6	Chimur	Warora	Pijdura	Solar Electrification of ZP School	5.00	2.20
				Installation of Public RO (Solar).	10.00	4.40
				Solar electrification of Anganwadi	2.38	1.05
				Construction of Toilet and Urinary for Z.P School	3.00	1.32
Total				4	20.38	8.96
7	Chimur	Warora	Dadapur	Construction of Cement concrete road and drainage from Devidas Dadmal to Madhav shelki house	15.00	6.60
				Installation of RO water near Z.P School	5.00	2.20
Total				2	20.00	8.79
8	Chimur	Warora	Khemjai	Solar Electrification of Zilla Parishad School	7.00	3.08
				Construction of Toilet and Urinary for Zilla Parishad School	3.37	1.48
				Setting up Solar Street light on electric pole	10.00	4.40
Total				3	20.37	8.96
9	Chimur	Nagbhid	Chindhi Rayyatwari	Solar Electrification of Zilla Parishad School	5.00	2.20
				Installation of Solar pump at hand pump at health centre	3.00	1.32
				Installation of Solar Poles for GI Street Light (10 No)	5.00	2.20
				Installation of new public RO	5.00	2.20
				Providing New hand pumps at the Cemetery	2.00	0.88
Total				5	20.00	8.79
10	Chimur	Nagbhid	Kosambi Gavli	Providing Solar light (30) for village	10.00	4.40
				Construction of Compound wall for New Anganwadi	7.00	3.08
				Providing Ro to Z.P School	2.00	0.88
				Providing Ro to Anganwadi No. 1,2	1.00	0.44
Total				4	20.00	8.79
11	Chimur	Bhadravati	Mudholi	Construction of Cement concrete Road from house of Ashok Shrirame to house of Ramesh Bidvaik (200 m)	10.00	4.40
				Construction of Cement concrete Road from house of Tukaram Sidam to Bhavani Temple	8.00	3.52
				Providing Hand pump for Z.P School	2.37	1.04
Total				3	20.37	8.96
Total PO Chimur				36	221.59	97.44
Total Chandrapur District					563.49	247.77